

## מראי מקומות - חולין ל"ה

והוא עצמו טהור ואינו פסול, שאילו הי' שלישי עצמו פסול, הי' עושה גם רביעי בקודש. ומה טעם אין בהן שלישי, לפי שאין לך דבר שעושה רביעי בקודש אלא קודש מקודש לבד, שלא גזרו חכמים רביעי בדבר אחר, אלמא לא גזרו חכמים שיחול קדושת הקודש בשום דבר שיהי' כמוה לענין מעלות הטומאה, וכיון שהוא חולין, הרי הוא כחולין גרידי, ובחולין אין שייך דין שלישי ורביעי.

(ג) **שאיין לך דבר שעושה רביעי בקודש אלא קודש מקודש בלבד - פרש"י**, משום דרביעי בקודש אינו אלא דרבנן, ולכן לא אמרו שיעשה רביעי בקודש אלא קודש ממש, ולא חולין שנעשו על טהרת הקודש. וכן שלישי דתרומה, כ' רש"י בהמשך דגם זה מדרבנן, ולכן הק"ו דעושין מיני' לעשות רביעי בקודש ג"כ אינו אלא מדרבנן. אולם ע' בתוס' דכ' לחלוק על רש"י, ולפרש דבאמת דין של שלישי בתרומה ושל רביעי בקודש דינים דאורייתא הם. וע' ברשב"א דהק' על רש"י, דאם הא דאמר' דרק קודש מקודש עושה רביעי בקודש הוא משום דדין רביעי בקודש הוא רק מדרבנן, א"כ לכאור' ה"ה דצריכין לומר כן לענין שלישי דתרומה, דרק תרומה ממש יכול לעשות שלישי בתרומה, ולא חולין שנעשו על טהרת התרומה. ותי' השטמ"ק דיש לחלק בין רביעי דקודש ובין שלישי דתרומה, ואפי' אם שניהם מדרבנן. דאילי לענין שלישי דתרומה, הרי אתי משני דחולין, ושני דחולין נקרא טמא בתורה. משא"כ רביעי דקודש, דאי"ז בא אלא משלישי דחולין, ושלישי דחולין ג"כ הוא מדרבנן. וביאר, דבשלמא רביעי דקודש, זהו מדרבנן ממש, אבל שלישי דתרומה, אף דלא כתיבא בהדיא, אבל יש טעם נכון לפסלתו, דהא בא מטומאה ממש, וכ' דכן הוא מדויק ברש"י.

(ד) **הנח לתרומה שטהרתה טומאה היא אצל הקדש, וכו', ור"י בפירי נמי אמר - העיר החזון איש** (יו"ד רי"ד, לסוגיין), דלכאור' לפי זה, אם אוכל אדם חולין טהורין, הרי נטמא

(א) **דליכא כזית בכדי אכילת פרס - ע' במש"כ רש"י** בתוך דבריו שיש איסור לכהן לפסול גופו לאכילת קדשים ותרומה, ובין אם האיסור דאורייתא או דרבנן, אבל עכ"פ איסור יש בדבר. וע' במש"כ תוס' (לד'): דכל האיסור הוא לאכול קדשים ותרומה אח"כ, אבל אין איסור לכהן אפי' לנגוע בנבלה או בשרץ. וע"ע ברמב"ן דג"כ תמה כן על רש"י, אבל הוא הוסיף דבאמת יש איסור לטמא עצמו ברגל (וזהו בין כהן ובין ישראל), אבל בדרך כלל אין שום איסור אף על כהנים לפסול עצמן לאכילת תרומה וקדשים.

(ב) **האוכל שלישי של חולין שנעשו על טהרת הקודש, טהור לאכול בקודש, שאין לך דבר וכו' - פרש"י**, דהאי שלישי דעביד רביעי הוא מדרבנן, ולכן רק קודש מקודש יכול לעשות רביעי, אבל שלישי של חולין שנעשו על טהרת הקודש לא. ויש לעי', מה דמבואר מדברי ר' יצחק דשלישי שנעשה על טהרת הקודש אינו יכול לעשות רביעי, מהו הדין בתרומה עצמה, האם אמרי' דכיון דתרומה עצמה שלישי הוא, א"כ אף דאינו יכול לעשות רביעי בתרומה, אבל עכ"פ יכול לעשות רביעי בקודש, או האם אמרי' דרק קודש מקודש ממש יכול לעשות רביעית, ואף תרומה לא. ע' בתוס' (ד"ה האוכל), שהק' בסוף דבריו על ר' יצחק מהא דתנן בטהרות דשלישי שבתרומה פוסל קודש, ותי' דתנאי היא, אלמא דס"ל לתוס' דלפי ר' יצחק גם תרומה אינו יכול לעשות רביעי בקודש, ורק קודש מקודש ממש. אולם ע' ברמב"ן דכ' (בדעת רש"י) דלפי ר' יצחק מה דאמר' בביריתא הרי הן כתרומה, לא לכל דבר הוא, דהאוכל שלישי לתרומה הרי הוא פוסל הגוף, ואילו חולין שנעשו על טהרת הקודש אינו פוסל הגוף. ולכאור' ה"ה לענין עשיית רביעי בקודש, דלפי תוס' אין תרומה יכול לעשות רביעי בקודש לפי ר' יצחק, ולפי הרמב"ן הרי מודה ר' יצחק בתרומה גופה דיכול לעשות רביעי בקודש. עוד כ' הרמב"ן ביאור אחר, דמה שהוא טהור לאכול בקודש, היינו משום שאין בהן שלישי כלל,

דוקא דם חללים של אדם, אבל דם חללים של בהמה באמת אינו מכשיר, דאינו נקרא דם חללים. וכ' בחי' הר"ן דמה דרש"י פי' דמיירי בדם בהמה דוקא, היינו משום דדייק הגמ' מזה דדם שחיטה מכשיר, אלמא בבהמה עסקינן. וע"ש עוד מש"כ ליישב איזה מקו' תוס' על רש"י, וע"ש מש"כ לפרש הסוגיא באו"א.

גופו לענין אכילת קדשים, שהרי אמרי' שאין שמירת חולין או תרומה שמירה הוא לענין קודש. וכ' לייסד, דמה דאמרי' דטומאה הן לענין קודש, אינו אלא לענין דאם נוגעים הם בקודש דמטמאן, אבל בחולין טהורין או תרומה טהורה, לא מפסל גופו לאכול קדש, דלא אמרו אלא אכל אוכלין טמאין, אבל לא באכל אוכלין טהורין, ומשום דאכל אוכלין טמאין גזירה דרבנן היא, לא גזרו אלא באכל אוכלין טמאין ממש, ולא באוכלין טהורין שאינן בתורת שמירה של תרומה וקודש.

(ה) **אומר הי' ר"ש, שחיטתו מכשרת ולא בדם- פרש"י,** מכשרת את הבשר לטומאה, דמשויא ל' אוכלא. וכ"כ תוס', דכיון דהשחיטה מתרת הבשר באכילה, מכשירו להיות מקבל טומאה. וכ' רש"י דהנפק"מ הוא לענין אם נפל דם על זרעים, דאם רק שחיטה מכשרת, א"כ אין הזרעים מוכשרין, אבל אם הדם מכשרת, אז אף הזרעים מוכשרין. וע' בראש יוסף שכ' דלכאו' איכא עוד נפק"מ, דהיינו אם שחטו ונמצאת טריפה, דלכאו' אי"ז משויא להבשר להיות אוכל, שהרי אסור הוא באכילה, וא"כ לכאו' השחיטה אינה מכשרת, ורק הדם יהי' יכול להכשיר הבשר. ות' דאין השחיטה צריך להיות מתיר לאכילה ממש כדי שיהי' חשיב אוכל לענין הכשר טומאה, אלא כיון דהשחיטה מוציאו מידי אבר מן החי, זהו ג"כ נחשב שחיטה לענין זה, ושפיר יהי' מכשיר הבשר, וא"כ אין נפק"מ אלא לענין אם הדם נפל על הזרעים, וכמש"כ הראש יוסף. וע' מש"כ בספר **מנחה שלימה** להסתפק בעשה נחירה במדבר או בנחירה בעוף למ"ד דאין שחיטה לעוף מן התורה, האם דם היוצא מאותה נחירה מכשיר או לא, וכ' דלכאו' משמע מדברי הראש יוסף דהעיקר תלוי בהמעשה שחיטה, ולא בהיתר, וא"כ אף אם ע"י הנחירה במדבר הי' היתר, מ"מ לא הי' שחיטה, וא"כ י"ל דאין הדם יכול להכשיר בכה"ג.

(ו) **ר"ש אומר, דם המת אינו מכשיר- פרש"י,** דהיינו דם בהמה שמתה מאליה, וכן פי' לענין דם מגפתה, דהיינו דם מכה של בהמה. וע' בתוס' במה שהאריך להק' על רש"י, וכ' לפרש דמה דאמרי' דדם חללים מכשיר, היינו